

EL TEMPS ha volgut repassar amb els dos principals dirigents de CDC l'actual moment polític, emmarcat per l'escalada de tensió amb el PP i la discussió de la llei del català. Un any després del congrés que els va ratificar en els càrrecs, és moment de fer balanç.

"L'actitud del PP genera inquietud"

Ara fa un any, el congrés de Convergència Democràtica oficialitzava la renovació de la cúpula del partit amb la ratificació de Pere Esteve i Felip Puig com a secretari general i secretari d'organització. Dos enginyers que tenien com a mandat congressual posar en marxa l'adormida maquinària de Convergència, renovant-la. La renovació ha arribat també a les idees, recollides en un document que dissenya un nou horitzó nacionalista.

—*Què aporten de nou dos enginyers en una maquinària de partit?*

PERE ESTEVE: D'entrada, coherència. Enginyers i maquinària són paraules que casen. Però cadascú de nosaltres té una especialitat diferent.

—*Es nota. A vegades sembla com si es repartissin els papers...*

FELIP PUIG: Jo sóc de camins. Sóc de la trinxera.

P. ESTEVE: Jo sóc industrial. Industrial és una carrera molt dúctil. Hi ha industrials per tot arreu.

—*Això pot ser molt indicatiu del que deia sobre el paper que fa cadascú.*

P. ESTEVE: Parlar de papers és una simplificació. Ca-

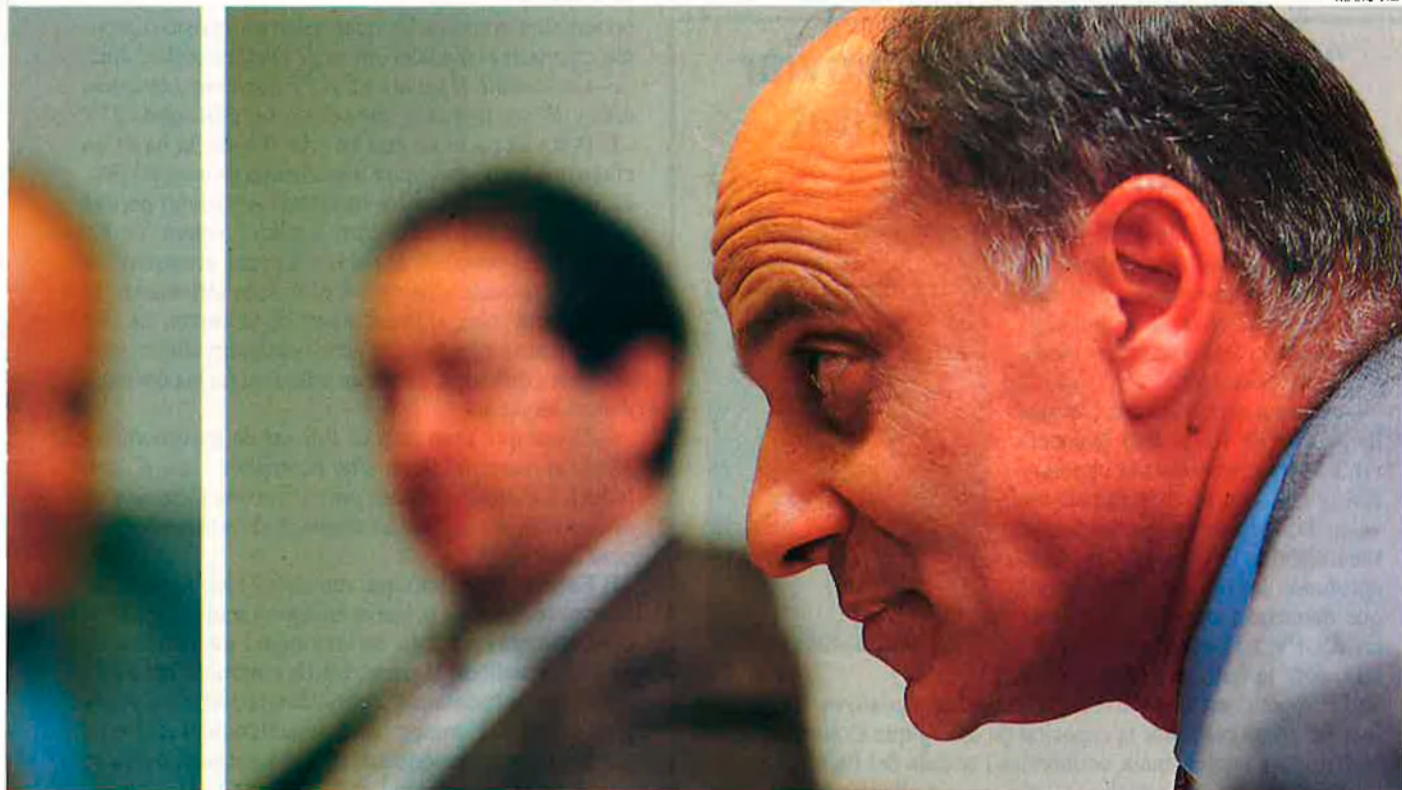
dascú té la seva feina, d'acord amb la seva responsabilitat, però la direcció de CDC treballa en equip. Tots dos tenim dedicació plena al partit. Un dels aspectes principals de la renovació és la prioritat pel partit.

—*La renovació va ser el mandat que els va donar el congrés del partit celebrat fa un any. Però podrien posar tres exemples del que vol dir renovació?*

P. ESTEVE: L'augment del nombre d'actes de partit durant aquest darrer any en pot ser un. Un altre, l'activitat ideològica de Convergència en el darrer any, incomparablement superior a la que tenia en altres èpoques.

F. PUIG: L'activitat ideològica s'ha plasmat en el document sobre el nou horitzó nacionalista. El document és la voluntat de definir noves línies estratègiques per al país. Un tercer exemple, és la renovació del 50 per cent dels càrrecs territorials i un 70 per cent dels càrrecs sectorials.

P. ESTEVE: És una novetat que la renovació la faci un partit que és el primer de Catalunya i que a més a més governa. Altres parlen de renovació quan no els hi queda més remei.

—La renovació ideològica s'ha recollit en el document sobre el nou horitzó nacionalista, on CDC es fixa nous objectius, com el pacte fiscal, el reconeixement de la plurinacionalitat de l'estat, etc. Aquest document significa un tomb sobiranista del partit?

F. PUIG: No és un tomb. És un increment de la intensitat. Després de veure els avenços dels últims vint anys, hem fet una redefinició d'objectius, a partir dels principis que sempre han inspirat Convergència, que són aconseguir el màxim nivell de llibertats i de poder de decisió per a Catalunya.

P. ESTEVE: No és un tomb. Obrim una nova etapa en què ens plantejem que per continuar avançant cap a noves cotes de sobirania cal alguna cosa més del que hi ha hagut fins ara.

—Per què l'actual model vigent, és a dir, el model autonòmic, ja no serveix?

F. PUIG: Fa vint anys, els nacionalistes somiàvem amb el retorn de les llibertats, la recuperació de l'autogovern, i la inserció de Catalunya a Europa. Això ja s'ha aconseguit. Ara cal renovar el somni. Hem de pensar quins són els nivells de sobirania que necessitem per donar resposta a les necessitats dels catalans, i per tant, anar avançant sense massa complexos cap al convenciment no només per sentiment, sinó també per pragmatisme, que Catalunya necessita cada cop més

ESTEVE: "No tindrem la llei del català que nosaltres voldríem."

PUIG: "Catalunya necessita cada cop més estructures d'estat per defensar els seus interessos."

estructures d'estat per defensar els seus interessos.

P. ESTEVE: Fins ara l'autogovern ha anat avançant, però hi ha dos elements fonamentals que no s'han pogut resoldre: el reconeixement nacional de Catalunya com a ens diferenciat —tot i que hi havia possibilitats constitucionals per fer-ho—, i dos, la incomprensió cap al fet diferenciat català. Continua havent-hi demagògia contra Catalunya perquè continua havent-hi una cultura política a l'estat espanyol en clau de passat. L'aspecte essencial del nostre document no és que reclami un nou model de finançament, o més competències, sinó que planteja un doble repte. Catalunya endins, el tema de la consciència nacional. I Catalunya enfora, l'establiment d'una nova cultura política que permeti el

reconeixement de la diversitat.

—Mentre vostès reclamen que Madrid reconegui la plurinacionalitat de l'estat i la diversitat, el govern popular pren mesures com el decret d'ensenyament de la història o el de l'himne que van en direcció contrària, de reforçar la unitat.

P. ESTEVE: Nosaltres defensem que a l'estat espanyol s'hauria d'anar imposant una cultura política que no tingui por. No ha de tenir por de continuar la transformació de l'estat. Fins ara ha anat cap aquí, com va cap aquí la política de Toni Blair. No s'ha de fomentar una

Pere Esteve: "Continua havent-hi demagògia contra Catalunya perquè continua havent-hi una cultura política a l'estat espanyol en clau de passat."

"La política no pot canviar el fet que hi ha unitat lingüística"

—A finals d'octubre Pere Esteve va passar quatre dies al País Valencià per entrevistar-se amb sectors polítics, civils i econòmics. Quines conclusions va poder treure d'aquests contactes?

—Aquesta estada ha estat la més llarga que he fet al País Valencià i m'ha servit per constatar el potencial polític que té el nacionalisme valencià. Ha estat una constatació satisfactòria. En segon lloc, hem aprofundit les relacions molt bones que mantenim amb els nostres socis d'UPV, i la possibilitat que tenim, com ja fem, de treballar a nivell europeu, i en altres nivells, d'una manera positiva. I, en tercer lloc, he pogut constatar la capacitat de diàleg que Convergència té amb sectors intel·lectuals, econòmics i socials del País Valencià.

—Durant aquesta estada va tenir ocasió d'entrevistar-se amb Eduardo Zaplana. En la reunió van tractar de la política del govern valencià contra la unitat de la llengua i hostil en general a la cultura catalana?

—Sí, vam parlar de la unitat de la llengua, efectivament.

—I què li va dir? Li va demanar que canviï de política?

—La polèmica de la llengua es resumeix dient que la política no pot canviar el fet que hi ha una unitat lingüística. No es pot qüestionar que a Vinaròs i a Tortosa parlem la mateixa llengua. A mi no se m'ocorria mai, mai, la bestiesa de qüestionar que a Àvila, Sevilla o Lima parlen la mateixa llengua. Crec que aquest fet incontrovertible va ser entès pel president Zaplana. I, en tot cas, el fet que en parlem vol dir, relacionat o no amb el suport del govern de Madrid, en tot cas, que aquestes idees ell les té en consideració.

—Creu possible una evolució del govern Zaplana cap a plantejaments més respectuosos respecte la cultura catalana?

—La qüestió clau està en el Consell Valencià de Cultura. La decisió que ha pres el govern Zaplana és que serà aquest organisme —per tant influeix molt la seva composició— qui marcarà la posició respecte aquest tema, pendent des de fa molt temps, que encara no ha resolt el PP, ni va resoldre anteriorment el PSPV. Per tant hem de confiar que el Consell Valencià de Cultura prengui una decisió que es basi simplement en criteris científics. I, a partir d'aquí, crec que no hauria d'haver-hi problema. Però hem d'esperar. P. M.

MARC VILA

política de recel i de tancament. Estic convençut que amb el temps ho aconseguirem perquè el sentit de la història va cap aquí.

F. PUIG: El pacte amb el PP ha reportat guanys, però també ha servit per posar en evidència que avui per avui el govern espanyol té una visió que va en contra dels vents de modernitat, de futur. Tant el PP com el PSOE coincideixen en tres paràmetres. Quan governen

ho fan amb prepotència, quan estan a l'oposició generen crispació i coincideixen en el seu anticatalanisme.

—Concretant, el pacte amb el PP funciona o realment estem davant una crisi que pot portar a la ruptura?

F. PUIG: El pacte no està en crisi. El que hi ha és un clima que no permet viure una situació de tranquil·litat. La situació actual genera inquietud perquè no permet plantejar nous elements com nosaltres volem fer. En els aspectes concrets, el pacte s'ha anat complint: la setmana passada s'aprojava el traspass del trànsit, hi haurà acord sobre el finançament de la sanitat, etc. Tot i això alguns aspectes de l'acord es desenvolupen amb excessiva dificultat, i aquesta dificultat en la concreció genera inquietud.

—Donat que gran part de l'acord de governabilitat signat el març del 96 ja s'ha acomplert i que d'altra banda, Espanya aprovarà previsiblement l'examen de Maastricht, ha arribat el moment de renegociar l'acord amb el PP?

P. ESTEVE: La reunió que van tenir el president Pujol i Aznar recentment ja anava en aquest sentit. Cal donar nous elements per dotar de contingut l'estabilitat. És a dir, cal actualitzar el pacte. Ha de continuar havent-hi estabilitat, cal continuar aprofundint la política europea però també cal avançar en la transformació de l'estat en clau de plurinacionalitat. Si l'actualització no va en aquest sentit, no anirem bé.

—A banda de buscar el reconeixement diferenciat de Catalunya, vostès també defensen en el seu document bastir una complicitat país endins per millorar l'autogovern. Això vol dir bastir un nou consens entre totes les forces polítiques catalanes?

P. ESTEVE: A Catalunya, hi ha dues idees que hauríem d'anar superant. Una és la del consens polític, perquè el consens, plantejat com a prèvia, ja s'ha observat que presenta evidents dificultats, com s'ha demostrat en el tema del català. En canvi, és molt important el concepte de complicitat. La complicitat social i política ultrapassa els partits. El consens entre partits té encara determinades limitacions. La segona idea que cal superar és la d'augmentar la consciència nacional. S'ha d'obrir el concepte de consciència nacional. Si entenem la consciència nacional com la incorporació a una sèrie d'idees que la defineixen, estem davant un concepte restrictiu. La consciència nacional no s'ha d'assimilar a la conceptualització sinó a la pertinença. Hi ha molta gent que té un sentit de pertinença a la col·lectivitat però en canvi no té consciència nacional i en canvi pot fer seus tots els objectius nacionals que nosaltres plantegem.

F. PUIG: La consciència nacional és una conseqüència. A Catalunya cada cop hi ha més ciutadans que no es defineixen com a nacionalistes però que se senten integrats en una col·lectivitat diferenciada, cohesionada i n'estan orgullosos. Estic convençut que el tema del pacte fiscal generarà un gran consens social amb independència de la filiació política dels ciutadans.

—La seva proposta és passar d'un catalanisme identitari a un catalanisme pràctic?

P. ESTEVE: No, no són excloents. El catalanisme identitari també és pràctic.

—Decidir de reformar la llei del català va ser una

"Demandar el número dos en els mitjans adquireix connotacions negatives"

—Aquest primer any de mandat s'ha caracteritzat també per dos fortes crisis amb el seu soci de coalició, Unió Democràtica. Per què es produeixen aquestes periòdiques onades de tensió amb Unió, que després remeten?

P. ESTEVE: Si la voluntat legítima dels dos partits de tenir personalitat pròpia fos el component dominant, la coalició no funcionaria, es debilitaria. El compromís actual de treball en coalició, de reforçar-la, al costat de la pervivència de la vitalitat de cada partit, és una situació positiva. Fa un any no era així i per això no anàvem bé.

F. PUIG: Després d'un any d'experiència com a secretari d'organització i de divuit anys de coalició, t'adones que les tensions són normals en una coalició entre un partit gran i un partit petit.

—Vostès es refereixen a Unió com el partit petit, però a

banda que no els hi agrada, Unió ha canviat molt en els darrers divuit anys.

F. PUIG: Ho he fet sense cap ànim ofensiu. Era només una referència quantitativa.

—El repartiment actual establert en un 75 per cent per a CDC i un 25 per cent per a Unió es pot revisar?

P. ESTEVE: Per quina raó?

—En divuit anys, Unió pot haver crescut.

P. ESTEVE: I Convergència també. En aquests moments som el partit que creix més de Catalunya.

—És raonable que Unió demani el número dos de la llista de les eleccions autonòmiques?

P. ESTEVE: És una demanda que no s'ha plantejat. I quan es plantegin s'han de plantejar en el marc de la coalició. Si es fa en els mitjans de comunicació, adquireix connotacions negatives.

F. PUIG: És una petició legítima. No sé si és raonable.

—Si CDC tingués resolt el problema de la successió de Jordi Pujol, hi hauria menys problemes amb Unió?

P. ESTEVE: La successió no és un debat que estigui sobre la taula. No tenim aquest problema. El successor de Jordi Pujol és el partit. **P. M.**

MARC VILA

decisió pràctica? Es va plantejar de manera adequada?

P. ESTEVE: L'únic grup polític que segueix fidel al plantejament d'origen sobre aquest tema és CiU: tenir una llei nova que representi un avenç i que la llei gaudeixi del màxim consens possible. I ho estem aconseguint.

—A canvi de renunciar a molts dels continguts que el govern català va plantejar en el text que va remetre als grups polítics.

P. ESTEVE: Era un text per discutir en ponència. Si haguéssim volgut fer una llei a la nostra mida, haguéssim presentat directament un projecte de llei. Ara no tindrem la llei del català que nosaltres voldríem. Tindrem una bona llei amb el màxim consens.

F. PUIG: Des del primer moment hem intentat tenir un nou marc que permetés desenvolupar el català i que fos fruit d'un gran acord social. I així serà, malgrat que algú ho ha posat en risc de forma bastant barroera.

—A qui es refereix?

F. PUIG: Com que encara continua la fase de negociació per aconseguir el màxim suport polític, hi ha valoracions sobre algunes posicions que s'hauran de fer quan s'hagi acabat tot.

—La "llei possible" que vostès esmenten, està més propera als plantejaments del PSC que als de CiU?

P. ESTEVE: No és veritat. Fins i tot hi ha gent —no de CiU— que ha dit que la negociació amb els socialistes s'ha resolt amb ajustaments, no amb canvis substancials. Això ho ha dit Iniciativa.

—Hi ha sectors nacionalistes que posen en qüestió que la llei, tal com s'aprovarà, sigui útil.

F. PUIG: La primera utilitat que ha tingut és implícita. Malgrat alguns intents de crispació, ha representat una sensibilització sobre la situació del català. Després també significarà, quan s'aprovi, la introducció d'una sèrie de mesures en l'àmbit socioeconòmic i institucional que milloraran molt l'ús del català. Encara hi ha algunes administracions a Catalunya que diuen allò del "hábleme en castellano porque no le entiendo". Amb la nova llei ja no serà possible. Hi ha altres mesures que fan que la llei, globalment, sigui molt positiva.

—Donat que CiU i PP col·laboren a nivell d'estat, CDC podria acceptar un vot negatiu del PP a la llei?

P. ESTEVE: De moment, nosaltres encara treballem per aconseguir el consens. Els dos partits que encara no s'han afegit a aquest consens ens consta que tenen un debat intern sobre aquesta qüestió. I nosaltres el respectem. Si ara contestéssim d'una manera determinada, no ajudaria al consens, que és el nostre objectiu principal. Si votessin en contra, ja veurem...

F. PUIG: Si se'm demana una anàlisi de probabilitat, crec que no hi haurà cap partit que voti en contra de la llei del català.

Pere Martí